

KOMISJONI OTSUS,

7. veebruar 2007,

Prantsusmaal Gardanne'i piirkonnas, Iirimaa Shannoni piirkonnas ja Itaalias Sardiinias alumiiniumoksiidi tootmisel kütusena kasutatava mineraalõli aktsiisimaksust vabastamise kohta (C 78/2001 (ex NN 22/01), C 79/2001 (ex NN 23/01), C 80/2001 (ex NN 26/01))

(teatavaks tehtud numbri K(2007) 286 all)

(Ainult inglise-, prantsuse- ja itaaliakeelne tekst on autentsed)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2007/375/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama oma märkusi vastavalt nimetatud artiklitele ⁽¹⁾ ja võttes neid märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

Shannonis ja Sardiinias alumiiniumoksiidi tootmisel kasutatav mineraalõli aktsiisimaksust, mis muidu oleks kehtestatud. Kõige värskem otsus on nõukogu 12. märtsi 2001. aasta otsus nr 2001/224/EÜ (teatavate eriotstarbeliste mineraalõlide vähendatud aktsiisimäärade ja aktsiisist vabastamise kohta), ⁽⁴⁾ millega lubati pikendada maksuvabastust 31. detsembrini 2006.

- (2) Nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiiviga 2003/96/EÜ (millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik) ⁽⁵⁾ tunnistati direktiiv 92/82/EMÜ alates 31. detsembrist 2003 kehtetuks. Direktiivi 2003/96/EÜ artikli 2 lõike 4 punktis b on sätestatud, et direktiivi ei kohaldata mitmete energia kasutusvaldkondade suhtes, sealhulgas energiatoodete kahele kasutamise suhtes. Artikli 2 lõike 4 punkti b teises taandes on öeldud, et energiatoodete kahele kasutamiseks käsitletakse energiatoodete kasutamist keemilise reduktsiooni jaoks ning elektrofüütilistes ja metallurgilistes protsessides. Raske kütteõli kasutamine alumiiniumoksiidi tootmiseks kuulub siia kategooriasse. Seetõttu ei kehti raske kütteõli minimaalne aktsiisimaks alates 31. detsembrist 2003 alumiiniumoksiidi tootmiseks kasutatava kütuse suhtes. Otsuses 2001/224/EÜ nimetatud erandid ja muud samalaadsed erandid inkorporeeriti direktiivi 2003/96/EÜ II lisasse.

1 MENETLUS

- (1) Mineraalõlide maksustamist on soovitud ühenduse tasandil ühtlustada nõukogu 19. oktoobri 1992. aasta direktiivi 92/81/EEÜ (mis käsitleb mineraalõlidele kehtestatud aktsiisimaksude struktuuri ühtlustamist) ⁽²⁾ jõustumisest alates. Mineraalõlide kasutamist alumiiniumoksiidi tootmises ei jäetud välja direktiivi 92/81/EEÜ kohaldamisalast ning see ei olnud ka kõnealuse direktiivi artikli 8 kohase kohustusliku või vabatahtliku maksuvabastuse esemeks. Nõukogu 19. oktoobri 2002. aasta direktiivi nr 92/82/EMÜ (mis käsitleb mineraalõlide aktsiisimäärade ühtlustamist) ⁽³⁾ artiklis 6 sätestati raske kütteõli aktsiisimaksu alammäär, mida liikmesriigid pidid kohaldama alates 1. jaanuarist 1993. Erinevate otsustega lubas nõukogu siiski Prantsusmaal, Iirimaa ja Itaalias vabastada vastavalt Gardanne'is,

- (3) Komisjon algatas 30. oktoobri 2001. aasta otsustega K(2001)3296, K(2001)3300 ja K(2001)3295 ⁽⁶⁾ maksuvabastuste suhtes asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse. Komisjoni 7. detsembri 2005. aasta otsusega 2006/323/EÜ ⁽⁷⁾ (teatavaks tehtud numbri K(2005)4436 all) lõpetas komisjoni kõnealuse menetluse seoses abi andmisega ajavahemikus kuni 31. detsembrini 2003, kuulutades osa abist ühisturuga kokkusobimatuks. Menetlust pikendati alates 1. jaanuarist 2004. Otsuse 2006/323/EÜ põhjendused 6–15 annavad üksikasjaliku ülevaate komisjoni, asjaomaste liikmesriikide abisaajate ja Euroopa Alumiiniumi Assotsiatsiooni (edaspidi „EAA”) vahelisest kirjavahetusest enne 2005. aasta detsembrist.

⁽¹⁾ EÜT C 30, 2.2.2002, lk 17, 21 ja 25 ning ELT C 109, 9.5.2006, lk 2.

⁽²⁾ EÜT L 316, 31.10.1992, lk 12. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 94/74/EÜ (EÜT L 365, 31.12.1994, lk 46).

⁽³⁾ EÜT L 316, 31.10.1992, lk 19. Direktiivi on muudetud direktiiviga 94/74/EÜ.

⁽⁴⁾ EÜT L 84, 23.3.2001, lk 23. Vt varasemate otsuste kohta üksikasjalikuma teabe saamiseks komisjoni 7. detsembri 2005. aasta otsust.

⁽⁵⁾ ELT L 283, 31.10.2003, lk 51. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2004/75/EÜ (ELT L 157, 30.4.2004, lk 100).

⁽⁶⁾ Vt joonealune märkus 1.

⁽⁷⁾ ELT L 119, 4.5.2006, lk 12.

(4) Otsus 2006/323/EÜ saadeti Prantsusmaale, Iirimale ja Itaaliale 8. detsembri 2005. aasta kirjades (D/206670, D/206671, D/206673). Otsus saadeti asjaomastele abisaajatele ja EEA-le 23. jaanuari 2006. aasta kirjades (D/50525, D/50526, D/50527 ja D/50528). Kolm liikmesriiki ja kaks abisaajat kaebasid otsuse edasi. ⁽⁸⁾ Iirimaa abisaaja Aughinish Alumina Ltd (edaspidi „Aughinish“) kaebas samuti otsuse tegevuse peatamiseks edasi. Kõnealune avaldus registreeriti juhtumina T-69/06R. Esimese astme kohus lükkas 2. augusti 2006. aasta ⁽⁹⁾ määrusega tagasi ajutiste meetmete taotluse.

(5) Otsus 2006/323/EÜ avalikustati Euroopa Liidu Teatajas 4. mail 2006. aastal ja kolmandaid isikuid kutsuti 9. mail 2006. aastal Euroopa Liidu Teatajas avaldatud teatisega üles esitada märkuseid ⁽¹⁰⁾. Komisjonini jõudsid Aughinishi märkused 9. juuni 2006. aasta kirjas (registreeritud samal kuupäeval, viitenumber A/34490) ja Itaalia abisaaja Eurallumina SpA (edaspidi „Eurallumina“) märkused 24. juuli 2006. aasta kirjas (registreeritud 25. juulil, viitenumber A/35967). Viimane kiri saadeti ja saadi kätte pärast Euroopa Liidu Teatajas avaldatud märkuste esitamise kutses sätestatud ühe kuu pikkust tähtaega ja seetõttu ei ole komisjon põhimõtteliselt kohustatud kõnealuseid märkuseid käesoleva menetluse raames arvestama. Komisjon teavitas sellest Euralluminat 2. augusti 2006. aasta kirjas (viitenumber D/56648). Eurallumina vastas 3. augusti 2006. aasta kirjaga (registreeritud 4. augustil 2006. aastal viitenumbriga A/36269). Komisjon märgib sellegipoolest, et Eurallumina tõstatatud märkused kordavad mitmeid varem komisjonile eelmise otsuse raames esitatud märkuseid ja on sarnased õigeaegselt saabunud märkustega, millele on suunatud käesolev otsus.

(6) Aughinishi märkused edastati Prantsusmaale, Iirimale ja Itaaliale 20. juuni 2006. aasta kirjades (viitenumbrid D/55106, D/55107 ja D/55109).

(7) Prantsusmaa ja Iirimaa taotlesid otsusele 2006/323/EÜ vastamiseks ette nähtud tähtaja pikendamist, millega komisjon nõustus. Komisjon tuletas Iirimale ja Itaaliale märkuste esitamise kutse meelde 9. märtsi 2006. aasta kirjades (viitenumbrid D/52054 ja D/52055). Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia esitasid komisjoni otsuse kohta märkuseid vastavalt 14. veebruari 2006. aasta (registreeritud 15. veebruaril 2006, viitenumber A/31248), 12. aprilli 2006. aasta (registreeritud 18. aprillil 2006, viitenumber A/32940) ja 17. mai 2006. aasta kirjades (registreeritud 18. mail 2006, viitenumber A/33852).

(8) Prantsusmaa esitas märkused Aughinishi märkuste kohta 27. juuli 2006. aasta kirjas (registreeritud 28. juulil 2006, viitenumber A/35952). Itaalia teavitas 24. juuli 2006. aasta elektronkirjas komisjoni, et tal ei ole rohkem tähelepanekuid.

⁽⁸⁾ Juhtumid T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 ja T-69/06.

⁽⁹⁾ ELT C 249, 14.10.2006, lk 10.

⁽¹⁰⁾ Vt joonealuseid märkuseid 1 ja 7.

2 ASJAOMASTE MEETMETE ÜKSIKASJALIK KIRJELDUS

(9) Meetmed seisnevad alumiiniumoksiidi tootmiseks kasutatava tööstusliku raske kütteõli täielikus aktsiisimaksust vabastamises. Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia maksuvabastuse saajad on vastavalt Alcan, Aughinish ja Eurallumina ⁽¹¹⁾.

(10) Iirimaa maksuvabastus sisaldub 1999. aasta Iirimaa rahandusseaduse artikli 100 lõike 1 punktis e, millega vabastatakse mineraalõlimaksust „kütteõli, mis on mõeldud kasutamiseks või seoses kasutamisega alumiiniumoksiidi tootmisel, või tehased, kus nimetatud tootmine toimub“. Rahandusseaduse seletuskirjas selgitatakse, et „artikliga 100 sätestatakse mineraalõlimaksust vabastamine seoses eriotstarbeks kasutatava õliga või muude eriolukordadega. See hõlmab kasutamist muudel eesmärkidel kui mootori- ja kütteinena, ekspordiartiklina, alumiiniumoksiidi tootmisel kasutatav kütteõlina, meresõiduks kasutatav õlina, tasulises lennutegevuses kasutatava raske kütteõlina ja ümbertöötatud õlina“. Alumiiniumoksiidi tootmiseks kasutatavate mineraalõlide maksuvabastus on Iirimaa kasutusel olnud alates 1983. aastast. Kuigi algne maksuvabastust sätestav õigusakt tühistati 1999. aastal, säilis maksuvabastus 1999. aasta rahandusseaduse raames.

(11) Itaalia aktsiisimaksuvabastust kohaldatakse kõigi ettevõtjate suhtes, kes kasutavad alumiiniumoksiidi tootmises mineraalõlisisid aktsiisi käsitleva ühtse teksti tabeli A punkti 14 tähenduses. Maksuvabastus kehtestati 12. novembri 1990. aasta seadusega n 331, millega rakendati 15. septembri 1990 *Decreto Legge*, nr 261, artikli 8 lõiget 5. Kõnealust teksti on kasutatud järjestikustes asjaomastes õigusaktides, sealhulgas riiklikes meetmetes, millega võetakse üle direktiivi 92/81/EEÜ sätteid ja järjestikune aktsiisi käsitlev ühtne tekst.

(12) Prantsuse maksuvabastuse õiguslik alus on 1997. aasta parandatud rahandusseadus („*Loi de finances rectificative pour 1997*“). Kõnealuse seaduse artiklis 6 sätestatakse, et tolliseadustiku artikli 265 lõike 1 tabeli B tuvastamisindeksis 28 bis sisalduva alla 2 % väävlisisaldusega raske kütteõli tarnimise võib vabastada riiklikust naftatoodete tarbimismaksust, kui seda kasutatakse alumiiniumoksiidi tootmiseks vajaliku kütusena. Tolliseadustiku artiklis 265 bis käsitletakse tooteid, mida kasutatakse muul otstarbel, kui mootori- või kütteõlina, kuid see ei sisalda näiteks samalaadseid sätteid, mis käsitlevad mineraalõli kasutamist muudes tööstussektorites.

(13) Otsuse 2006/323/EÜ põhjendustes 16–23 antakse üksikasjalikum ülevaade asjaomastest meetmetest ja maksuvabastuse saajatest. Asjaomased liikmesriigid ei ole kinnitanud, kas nad jätkavad maksuvabastuse kohaldamist ka pärast 2006. aastat ega ole teavitanud komisjoni muudatusest kohaldatavates õigusaktides, eelkõige muudatustest seoses direktiivi 2003/96 ülevõtmisega, mis võiks mõjutada komisjoni hinnangut.

⁽¹¹⁾ Vt www.alcan.com, www.glencore.com ja www.eurallumina.com.

- (14) Asjaomaseid maksumäärasid muudeti pärast menetluse algatamist. Raskekütuse aktsiisimaksu kohaldatav määr ettevõtjatele Prantsusmaal ja Iirimaa oli 1. juulil 2006. aastal 18,50 eurot ja 15,00 eurot. Samal päeval tõsteti Itaalias kohaldatavaid määrasid 63,75 euronile üle 1 % väävlisisaldusega raskekütuse tonni kohta ja 31,39 euronile alla 1 % väävlisisaldusega raskekütuse tonni kohta.

3 ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 88 LÖIKES 2 SÄTESTATUD MENETLUSE ALGATAMISE JA PIKENDAMISE PÕHJUSED

- (15) Asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse algatamise otsustes 30. oktoobril 2001. aastal väljendas komisjon oma kahtlusi abi kokkusobivuse suhtes piirkondlikku riigiabi käsitlevate ühenduse suunistega,⁽¹²⁾ seda eelkõige kõnealustes suunistes tegevusabi kohta sätestatud eeskirjasid silmas pidades. Komisjoni väljendas ka kahtlust abi kokkusobivuse suhtes 1994.⁽¹³⁾ ja 2001.⁽¹⁴⁾ aasta ühenduse suunistega keskkonnakaitsele antava riigiabi kohta (edaspidi „Keskkonnaabi käsitlevad ühenduse suunised“).
- (16) Komisjon selgitas otsuses 2006/323/EÜ, et tal oli sarnaseid kahtlusi ka ajavahemiku suhtes alates 1. jaanuarist 2004. Arvestades, et liikmesriikidel ja huvitatud isikutel ei olnud võimalust esitada märkuseid direktiiviga 2003/96/EÜ loodud õigusliku olukorra kohta, pidas komisjon asjakohaseks pikendada ametliku uurimismenetluse kestust.

4 PRANTSUSMAA, IIRIMAA, ITAALIA JA KOLMANDATE ISIKUTE MÄRKUSED

- (17) Liikmesriigid ja abisaajad jäävad üldiselt oma varasemate märkuste juurde, mis on kokku võetud otsuse 2006/323/EÜ põhjendustes 26–56. Teatavaid väiteid on üksikasjalikumalt edasi arendatud. Lisaks sellele esitavad nad järgmised märkused.
- (18) Kõnealused meetmed ei kujuta endast riigiabi ning seda kinnitatakse direktiiviga 2003/96/EÜ. Meetmed on kooskõlas asjaomaste maksusüsteemide olemuse ja loogikaga. Kui meetmed kujutaksid endast riigiabi, oleks see abi direktiiviga 2003/96/EÜ selgesõnaliselt lubatud vähemalt ajavahemikus kuni 31. detsembrini 2006. Igal juhul loodi kõnealuse direktiiviga abisaajatele õiguspärased ootused. Toetuste tagasinõudmine rikub ka õiguskindluse ja hea halduse põhimõtet, arvestades komisjoni ettepanekutel põhinevate nõukogu otsuste vastuolulisust ning märkimisväärselt hilinemist ja viisi, kuidas komisjon on uurimist läbi viinud. Abisaajad on teinud nõukogu otsustele ja direktiivile toetudes pikaajalisi kapitaliinvesteeringuid. Komisjon peaks seetõttu takistama sellise õigusakti vastuvõtmist, mis on selgelt vastuolus tema tegevusega pikema perioodi vältel.

- (19) Direktiivi 2003/96/EÜ eeskirjad on riigiabi eeskirjade suhtes ülimuslikud. Komisjon võib kõnealuste meetmete kehtivust mõjutada ainult direktiivi 2003/96/EÜ artikli 18 lõike 1 alusel ja mitte riigiabi eeskirjade alusel. Riigiabi eeskirjade kohaldamine rikuks tegeliku mõju (*effet utile*) põhimõtet.

- (20) Iirimaa ja Auhinish väidavad, et Iirimaa meede kujutab endast olemasolevat abi ning, et komisjon tõlgendab nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse nr 659/1999⁽¹⁵⁾ (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks) artiklit 15 valesti: pärast 10aastase aegumistähtaaja aegumist ei saanud komisjoni 17. juuli 2000. aasta kiri olla aegumistähtaega katkestavaks aktiks ja kõnealune meede kujutaks endast olemasolevat abi ka pärast 17. juulit 1990. Nad väidavad ka, et komisjoni hinnang 1970. aastal Auhinishi ja Iirimaa ametiasutuste vahel sõlmitud kokkulepete iseloomu kohta on ekslik: siduvad kohustused lisati enne Iirimaa ühinemist ühendustega.

- (21) Itaalia väidab, et meede on tihedalt seotud alumiiniumioksiidi tootmisest tulenevate kohustustega seotud keskkonnanäesmärkide saavutamise. Auhinish väidab, et maksuvabastus on kooskõlas vähemalt keskkonnaabi suuniste vaimuga ning „vaatamata asjaolule, et ta ei maksa „maksust märkimisväärselt osa“, on talle antud enam kui piisav stiimul, et parandada keskkonnakaitset“.

- (22) Iirimaa väidab, et alates 1. jaanuarist 2004 oleks saanud rakendada alternatiivseid meetmeid, kui oleks olnud teada, et maksuvabastus võis olla ühisturuga kokkusobimatu. Iirimaa viitab võimalusele laiendada maksuvabastuse ulatust, et see hõlmaks ka kahesuguse kasutusega raske kütteõli või veelgi laiemalt kahese kasutusega energiatooteid. Iirimaa arvates oleks selliselt saanud maksuvabastuse ümber arvestada üldmeetmeks või näiteks keskkonnaabi suuniste alusel vastuvõetavaks riigiabiks. Kõnealuste võimaluste tõttu oleks tagasiulatuv tagasinõudmine mõistlik. Iirimaa rõhutab, et Auhinish tegi mitmeid investeeringuid õigustatud ootuse alusel, et maksuvabastuse rakendamist jätkatakse vähemalt kuni 2006. aasta detsembrini.

- (23) Komisjon peaks abi lubama alumiiniumoksiidi turgude ja nende konkurentsistruktuuri mõjudel põhineva majandus- hinnangu alusel. Komisjon peaks riigiabi hindamisel arvestama konkurentsi välispekte nagu on ette nähtud riigiabi tegevuskavas. Esitatud on turge käsitlev üksikasjalik teave.

- (24) Komisjon peaks ametliku uurimismenetluse peatama, kuni Euroopa Kohus on kindlaks määranud küsimused, mis on praeguste otsuse 2006/323/EÜ vastaste väidete sisuks.

⁽¹²⁾ EÜT C 74, 10.3.1998, lk 9.

⁽¹³⁾ EÜT C 72, 10.3.1994, lk 3.

⁽¹⁴⁾ EÜT C 37, 3.2.2001, lk 3.

⁽¹⁵⁾ EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1791/2006 (ELT L 363, 20.12.2006, lk 1).

Aughinish märgib täiendavalt, et komisjoni käitumine ei olnud asjakohane, kui ta võttis vastu otsuse pikendada artikli 88 lõike 2 kohast menetlust otsuse 2006/323 põhjenduste kaudu. Komisjon oleks pidanud vastu võtma eraldi otsuse.

- (25) EAA ei esitanud uusi märkuseid lisaks varem tõstatatud küsimustele, mis on kokkuvõtlikult esitatud otsuse 2006/323/EÜ põhjenduses 50.
- (26) Liikmesriikide ja maksuvabastuse saajate märkused langevad suures osas kokku nende ütlustega Euroopa Kohtule otsust 2006/323/EÜ⁽¹⁶⁾ käsitlevates vastuväidetes.

5 HINDAMINE

5.1 Osapoolte tõstatatud menetluslikud küsimused

- (27) Osapooled väidavad, et komisjon peaks ametliku uurimis-menetluse peatama, kuni Euroopa Kohus on kindlaks määranud küsimused, mis on praeguste otsuse 2006/323/EÜ vastaste väidete sisuks.⁽¹⁷⁾ Kõnealune otsus käsitleb siiski ajavahemikku kuni 31. detsembrini 2003, samal ajal, kui käesolev otsus käsitleb ajavahemikku alates 1. jaanuarist 2004. Lisaks sellele eeldatakse, et käesolev otsus on kehtiv seni kuni esimese astme kohus ei ole seda annuleerinud. Seepärast ning jätkuva konkurentsi moonutamise tõttu, mida kõnealune riigiabi endast kujutab, ei näe komisjon põhjust menetluse lõpetamise peatamiseks.
- (28) Komisjon ei võtnud vastu otsust pikendada artikli 88 lõikest 2 tulenevat menetlust vihjates sellele ainult põhjenduses. Erilist tähelepanu juhiti pikendamisele otsuse 2006/323/EÜ preambuli järeldustes. Otsus algatada asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud uurimis-menetlus toimub liikmesriigile saadetava kirja vormis ja ei nõua seetõttu normatiivse otsuse vormi kasutamist koos regulatiivosa ja nummerdatud artiklitega. Otsusele 2006/323/EÜ esitatud vastuväidetest ja menetluse pikendamisega seotud märkustest tulenevalt on selge, et huvitatud isikud olid võimelised märkama kõnealuse otsuse sisu kõiki aspekte.

5.2 Riigiabi olemasolu alates 1. jaanuarist 2004

- (29) Asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaselt „on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kui võrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.”

- (30) On ilmne, et maksuvabastusi rahastatakse riigi vahenditest, sest riik loobub teatavast rahasummast, mille ta muidu oleks saanud.

- (31) Meetmed annavad vastavalt otsuse 2006/323/EÜ põhjendustele 60, 61 ja 62 abisaajatele eelise ja see võib oletatavasti mõjutada ühendusesisest kaubandust ning moonutada või ähvardada moonutada konkurentsi. Aktsiisimaksust vabastamine vähendab ühe olulise tootmissisendi kulu ja seega annab abisaajatele eelise, asetades nad soodsamasse majanduslikku olukorda kui teised ettevõtjad, kes kasutavad mineraalõlisid ja kes tegutsevad teistes tööstusharudes või piirkondades. Asjaolu, et alumiiniumoksiiditööstuses konkureerivate ettevõtjate suhtes teistes liikmesriikides ei pruugita kohaldada samalaadseid makse ja, et maksuvabastuse saajad on teinud kulutusi, et vähendada oma toodangu keskkonnamõju, ei muuda käesoleva hinnangu tulemust.

- (32) Kõnealused meetmed soosivad teatavaid ettevõtjaid, sest neid kohaldatakse ainult nende ettevõtjate suhtes, kes kasutavad alumiiniumoksiidi tootmisel rasket kütteõli igas liikmesriigis saab maksuvabastusest kasu ainult üks ettevõtja. Aughinish Shannoni piirkonnas, Eurallumina Sardii-nias ja Alcan Gardanne'is. Põhjendustes 33–40 nimetatud põhjustel ei saa maksuvabastusi pidada vastavate energia-maksusüsteemide olemuse ja üldpõhimõtete tõttu põhjendatuks.

- (33) Energia kahesugune kasutamine mineraloogilistes protsessides ja muul viisil kui kütusena kasutamine jäävad direktiivi 2003/96/EÜ reguleerimisalast välja ja alates 1. jaanuarist 2004 võivad liikmesriigid oma parema äranägemise järgi otsustada, kas neid kasutusviise maksustada või mitte. Selliste energiakasutusviiside maksuvabastus võib tõepoolest olla üldmeede, mis ei kujuta endast riigiabi, kui see on kooskõlas riikliku maksusüsteemi olemuse ja loogikaga. Direktiivi 2003/96/EÜ põhjenduses 22 on öeldud: „Ühenduse raamistikku tuleks energiatoodete suhtes kohaldada eriti siis, kui neid kasutatakse kütteinena või mootorikütusena. Maksusüsteemi olemust ja loogikat arvestades tuleb ühenduse raamistiku reguleerimisalast välja jätta kahesuguse kasutusega energiatooted ja tooted, mida kütusena ei kasutata, samuti mineraloogilised protsessid.”

- (34) Lisaks sellele kinnitasid⁽¹⁸⁾ nõukogu ja komisjon direktiivi 2003/96/EÜ vastuvõtmisel koos, et „Ühenduse raamistikku tuleks energiatoodete suhtes kohaldada eriti siis, kui neid kasutatakse kütteinena või mootorikütusena. Võib arvestada, et maksusüsteemi olemust ja loogikat arvestades tuleb ühenduse raamistiku reguleerimisalast välja jätta kahesuguse kasutusega energiatooted ja tooted, mida kütusena ei kasutata, samuti

⁽¹⁶⁾ Vt joonealune märkus 7.

⁽¹⁷⁾ Vt joonealune märkus 7.

⁽¹⁸⁾ Suulise menetluse projekti lisand, 14140/03, 24.11.2003, Vt <http://register.consilium.eu.int/pdf/en/03/st14/st14140-ad01.en03.pdf>.

mineraloogilised protsessid. Liikmesriigid võivad nende puhul võtta meetmeid selleks, et iga kasutus maksustada või mitte või kohaldada täielikku või osalist maksustamist. Samal viisil kasutatavat elektrienergiat tuleks käsitleda samamoodi. Sellised üldsüsteemi erandid või süsteemisisesed erinevused, mis on õigustatud maksusüsteemi olemuse või üldstruktuuriga, ei kujuta endast riigiabi.”

- (35) Nõukogu märkis ka, et „nõukogu mõistab käesoleva direktiivi vastuvõtmisest seoses asutamislepingu riigiabi eeskirjadega tekkinud õiguslikku olukorda samamoodi nagu märkis komisjon maksuküsimuste töörühma kohtumisel 14. novembril 2002. aastal”. Personali töödokumendis, mida arutati kõnealusel kohtumisel, ⁽¹⁹⁾ selgitas komisjon üldmeetmete mõistet, mille kohaselt iga liikmesriigi olukorda tuleb analüüsida eraldi, et määrata kindlaks riiklikul tasandil kohaldatav üldine aktsiisimaksusüsteem ning märkis ka, et „elektrienergia maksustamise direktiivi eelnõus on esitatud mitu valikut, mis muudab võimatuks selle eelneva kindlakstegemise, kas viis, kuidas liikmesriigid neid rakendavad, põhjustab riigiabi esinemise artikli 87 tähenduses.” Direktiivi 2003/96/EÜ preambuli põhjenduses 32 ja artikli 26 lõikes 2 tuletatakse liikmesriikidele meelde asutamislepingu artikli 88 lõikes 3 sätestatud kohustust riigiabist teatada.
- (36) Konkreetse juhtumi puhul ei ole ei Prantsusmaa, Iirimaa, Itaalia ega ka ükski abisaajatest näidanud, et maksuvabastused on kooskõlas siseriikliku maksusüsteemi olemuse ja loogikaga. Ükski neist ei ole näiteks selgitanud, kas energiatoodete kahene kasutamine teistes tootmisprotsessides on maksust vabastatud ja kui mitte, siis mis põhjustel. Samuti ei ole nad selgitanud, kuidas on kõnealused maksuvabastused võrreldavad siseriiklike maksudega, mida kohaldatakse elektrienergia kasutamise suhtes peamiselt keemilise reduktsiooni eesmärgil ning elektrolüütilistes ja metallurgilistes protsessides, mis on muudeks energia kasutamise viisideks, mis jäävad väljapoole direktiivi 2003/96/EÜ kohaldusala vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 2 lõike 4 punktile b.
- (37) Itaalia selgitas, et kui mis tahes tööstusettevõtja oleks taotlenud sama soodustust, ei oleks talle tehtud kõnealusele turule sisenemisel ühtegi takistust. Siiski ei ole selge, mida kõnealuse arvamusega konkreetselt mõeldakse ning kas see tähendab, et sama soodustust võiks anda ka muudele tööstusharudele kui alumiiniumoksiidi tootmine. Igal juhul ei antaks soodustust automaatselt nagu alumiiniumoksiidi tootmise puhul. Seoses maksuvabastuse põhjustega viitas Itaalia näiteks oma 7. detsembri 2000. aasta kirjas „saare (Sardiinia) märkimisväärselt ebasoodsaks piirkonnaks tunnistamisele ja tööhõivele avalduvale võimalikule negatiivsele mõjule” (*„reconoscimento dell'isola (Sardegna) quale area fortemente disagiata, ed i possibili effetti negative sull'occupazione”*).
- (38) Iirimaa maksuvabastusega seonduvalt sisaldab 1999. aasta rahandusseaduse artikkel 100 teatavaid muid konkreetseid maksuvabastusi, kuid see ei vii alumiiniumoksiidi tootmise suhtes kohaldatavat maksuvabastust ülejäänud süsteemi loogikaga kooskõlla. Pigem näitab see, et alumiiniumoksiidiga seotud maksuvabastus on erisoodustus teiste erisoodustuste kõrval nagu on kinnitatud ka seaduse preambulis. ⁽²⁰⁾ Lisaks sellele välistab Iiri õigus võimalike uute turuletulijate suhtes maksuvabastuse kohaldamise, kui energia kaheksakümne kasutamine on seotud muude tootmisprotsessidega. Seoses Iirimaa olukorraga nõustub Aughinish, et „ta ei usu, et on olemas muid tööstusharusid, mis (saaksid kasu aktsiisimaksualandamisest nagu seda saab alumiiniumoksiidisektor)” ning „tal ei ole andmeid ka diskrimineerimissüüdistuste kohta”. Käesolevast kipub järelduma meetme selektiivsus.
- (39) Prantsusmaa ametiasutused viitasid oma 7. augusti 1998. aasta kirjas, et nad taotlesid direktiivist 92/81 tulenevat erandit, et „kehtestada aktsiisirežiim, mis ei karista nimetatud sektorit” (*„pour pouvoir instaurer un regime d'accise non pénalisant pour le secteur”*) (rõhutus lisatud). Soodustuse piirneks konkurentsi tingimuste taastoomisega Alcani omandusse läinud Péchiney ja teiste ühenduses tegutsevate tootjate vahel. Tolliseadustiku artiklis 265bis ei ole samalaadseid energia muudes sektorites kasutamist käsitlevaid sätteid.
- (40) Liikmesriigid ja abisaajad ei suutnud tegelikult tuvastada oma asjaomaste maksusüsteemide üldist loogikat. Komisjonile kättesaadava teabe alusel on selge, et abi andmise põhjused lähtuvad pigem alumiiniumoksiidi tootmise asjaoludest konkreetsetes asjaomastes piirkondades. Need väited ei lähtu asjaomaste siseriiklike maksusüsteemide olemusest ega loogikast. Seetõttu järeldab komisjon, et maksuvabastused on jätkuvalt äärmiselt selektiivsed ja soodustavad konkreetse toote tootmist ning *de facto* kindlaid ettevõtjaid ja seda ei saa riikliku maksusüsteemi loogika raames õigustada.
- (41) Järelikult kujutavad kõnealused maksuvabastused endast riigiabi.

5.3 Uus abi, mis ei ole olemasolev abi

- (42) Vastavalt otsuse 2006/323/EÜ põhjendustes 65–70 kirjeldatule ei kujuta alates 1. jaanuarist 2004 antud abi määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 1 punkti b tähenduses olemasolevat abi.
- (43) Iirimaa ja Aughinishi väide, et maksuvabastus kujutab endast ühinemiseelset abi on vastuolus 1983. aasta mai kirjaga, milles Iirimaa nõustus, et abist tuli asutamislepingu artikli 88 lõike 3 kohaselt teatada. Lisaks sellele ei ole kohustus võimaldada maksuvabastust sama asi, kui tegeli-

⁽¹⁹⁾ Komisjoni personali töödokument, Riigiabi aspektid nõukogu elektrienergia maksustamise direktiivi eelnõus, SEK(2002) 1142, 24.10.2002. Sama sõnastus ilmus varem juba ka Ecofini nõukogule esitatud aruandes ja nõukogu järeldustes (eesistuja märkus Coreper/Ecofini nõukogule, 13.12.2001, 14640/01, FISC 255, 30.11.2001). Vt ka 7. novembri 2005. aasta otsuse põhjendus 63.

⁽²⁰⁾ Vt põhjendus 10.

kult anda abi enne ühinemist. Peale selle muudeti asjaomaseid õigusakte põhjalikult pärast ühinemist.

tulenevalt võib kooskõlas suuniste punktiga 51.2 kohaldada punkti 51.1 sätteid.

(44) Vastavalt otsuse 2006/323/EÜ põhjenduses 70 selgitatule kujutab Iirimaa kuni 17. juulini 1990 antud abi endast määruse (EÜ) nr 659/1999 artiklis 15 sätestatud aegumistähtaaja lõppemine ei tähenda, et kogu pärast aegumistähtaaja lõppu antud abi oleks samuti olemasolev abi. Abi Auginishile 1983. aastal ei antud. Iirimaa kehtestatud õigusakt, millega maksuvabastust antakse, on väljendatud üldiselt maksuvabastusena alumiiniumoksiidi tootmisele, õigusakti kohaselt laieneks maksuvabastus mis tahes teisele alumiiniumoksiidi tootjale, kes on Iirimaa tootmist alustanud. Lisaks sellele ei määratud maksuvabastust Auginishile ajal, mil õigusakt vastu võeti, samuti ei olnud võimalik hinnata ka selle väärtust: õigusaktiga ei olnud määratud selle aktsiisimaksu määra kasv, millest Auginish oli vabastatud ega ka kõnealuse maksuvabastuse kestus. Maksuvabastus on seetõttu kooskõlas määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 1 punktis d sätestatud abikava määratlusega, „abikava on mis tahes õigusakt, mille alusel võidakse ilma edasiste rakendusmeetmeteta anda individuaalset abi õigusaktis üldiselt ja abstraktselt määratletud ettevõtjatele”. Seetõttu koosneb abi tervest reast abikavadest, mida anti iga kord, kui Auginish läbis tollimenetluse, mille kohaselt tuleks maksuvabastuse puudumisel maksta aktsiisimaksu. Seetõttu ei kujuta alates 17. juulist 1990. aastal antud abi endast vastavalt määruse (EÜ) nr 659/1999 artiklile 15 olemasolevat abi.

5.4 Alates 1. jaanuarist 2004 antud abi kokkusobivus

5.4.1 Kokkusobivus keskkonnaabi eeskirjade alusel

(45) Komisjon on uurinud, kas Iirimaa, Prantsusmaa ja Itaalia alates 1. jaanuarist 2004 antud abi vastab asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 esitatud riigiabi keelamise suhtes tehtava erandi tingimustele. Abi koosneb energiamaksust vabastamisest, sellised maksud ei ole mõeldud ainult ametiasutustele vahendite kogumiseks, vaid ka energiatarbimise vähendamiseks ja seeläbi seoses keskkonnakaitseks. 2001. aasta keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevad ühenduse suunised sisaldavad keskkonnamaksude maksuvabastuse eeskirju. Võrdse kohtlemise, läbipaistvuse ja õiguskindluse tõttu on kõnealused eeskirjad komisjonile siduvad.

(46) Seoses ajavahemikuga alates 1. jaanuarist 2004, on 2001. aasta keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste E.3.2 osa põhjendustes 47–52 sätestatud eeskirjad, mida kohaldatakse maksuvähenduste ja -vabastuste vormis antava igasuguse tegevusabi suhtes. Vastavalt otsuse 2006/323/EÜ põhjendustes 73 ja 74 märgitule, võib mineraalõlide aktsiisi pidada keskkonnamaksuks, seda tuleb pidada suuniste punkti 51.2 tähenduses olemasolevaks maksuks, millel on punkti 51.2 alapunkti a tähenduses märgatav positiivne mõju keskkonnakaitsele ja seda võib pidada otsustatuks aktsiisimaksu vastuvõtmise ajal. Sellest

(47) Punkti 51.1 alusel võib lubada 10aastase tähtajaga maksuvabastusi. Kõnealuse ajavahemiku lõppedes ja kooskõlas keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste punktiga 23 on liikmesriikidel õigus teatada kõnealuse meetme pikendamise komisjonile, kes võib oma analüüsiga võtta omaks samasuguse lähenemise nagu on sätestatud käesolevas punktis, võttes sama ajal arvesse maksude kehtestamisega saavutatud positiivseid tulemusi keskkonnakaitseks. Iirimaa ja Itaalia maksuvabastused on kõnealuses juhtumis antud pärast 1993. aastat ja Prantsusmaa maksuvabastus on antud pärast 1997. aastat, mis tähendab, et meede on olnud kehtiv rohkem kui 10 aastat.

(48) Ükski liikmesriik ei kinnitanud ega lükanud ümber asjaolu, et maksuvabastuste kohaldamist pikendatakse ajavahemikuks pärast 31. detsembrit 2006. Ükski liikmesriik ei märkinud peale praegu kohaldatava 31. detsembri 2006. aasta maksuvabastuse muu ajalise piirangu olemasolu, mis ei ole ühenduse maksuõiguse alusel siduv piirang, kuna kõnealused maksuvabastused ei ole kooskõlas direktiivi 2003/96/EÜ kohaldamisalaga. Ükski liikmesriik ei ole teatanud ka kõnealuse meetme pikendamise keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste alusel. Asjaomase liikmesriigi maksuõiguse sätteid ei tundu samuti hõlmavat selliseid piiranguid. Komisjon arvates on sellisel juhul kehtivad suuniste punktis 23 viidatud asjaolud. Seetõttu võib komisjon suuniste punktist 51.1 lähtuvalt lubada abi jätkamist, kuid ainult tingimusel, et selle suhtes kehtestatakse maksimaalselt 10aastane ajaline piirang.

(49) Vastavalt otsuse 2006/323/EÜ põhjenduses 75 selgitatule ei ole keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste punkti 51.1 alapunkti a kohaldamistingimused täidetud ning seetõttu võib kõnealuses juhtumis kohaldada ainult punkti 51.1 alapunkti b sätteid.

(50) Alates 1. jaanuarist 2004 jääb mineraalõlide kahesugune, muul viisil kui kütusena ja mineraloogilistes protsessides kasutamine ühenduse ühtlustatud meetmete kohaldamisalast välja ja seetõttu kõnealusest kuupäevast alates seonduvad maksuvabastused riiklike maksudega, mida kohaldatakse ühenduse maksu puudumisel 2001. aasta keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste punkti 51.1 alapunkti b teise taande tähenduses. Nimetatud sättes nõutakse, et maksuvabastusest kasu saavad ettevõtjad maksaksid „olulise osa” siseriiklikust maksust. Selle põhjuseks on, et neile jäaks stiimul oma keskkonnakaitsemeetmete tõhusust parandada. See tuleneb suuniste punkti 51.1 alapunkti b esimese taande sõnastusest, mis võimaldab maksuvähendusi ühtlustatud maksust, kui abisaajad maksavad üle ühenduse alammäära „et anda ettevõtjatele stiimul keskkonnakaitsemeetmete tõhususe parandamiseks.” See on kohaldatav ka juhul, kui siseriiklik maks on märkimisväärselt kõrgem kui võrreldavad maksud (teatavates) teistes

liikmesriikides, nagu see oli Itaalia puhul. Komisjoni tegevuse põhjal on selge, ⁽²¹⁾ et 20 % siseriiklikust maksust või ühenduse alammäärast, mida kohaldatakse muude energiakasutusviiside suhtes, mis jäävad direktiivi 2003/96/EÜ kohaldusalas (15 eurot tonni kohta), tuleb vaadata märkimisväärse osana isegi siis, kui ühenduse alammäär ei kohaldata kõnealuse energiakasutuse suhtes. Seetõttu on komisjon arvamisel, et ainult maksuvabastusi, mis ulatuvad üle 20 % riiklikust maksust või üle 15 euro tonni kohta, sõltuvalt sellest, milline neist on madalam, võib pidada ühisturuga kokkusobivaks. Maksuvabastus kuni 20 % tasemeni või kuni 15 euronit tonni kohta kujutab endast seega kokkusobimatut abi.

käsitlevate ühenduse suuniste alusel ühisturuga kokkusobiv, ei ole alust toetuda komisjoni muude teatiste muudele sätetele.

- (53) Kuna puuduvad muud alused abi ühisturuga kokkusobivaks pidamiseks, on ainus abi, mille saab kokkusobivaks tunnistada, see osa abist, mis vastab keskkonnaabi suunistele vastavalt põhjenduses 50 määratletule.

6 KOKKUSOBIMATU ABI TAGASTAMINE

5.4.2 Abi kokkusobivus ühisturuga vastavalt asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile a ja muudele sätetele

- (51) Otsuse 2006/323/EÜ põhjendustes 78–81 ja 82–86 selgitatud põhjustel ei saa abi asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti a alusel olla ühisturuga kokkusobiv ning seda ei hõlma asutamislepingu artikli 87 lõigetes 2 ja 3 sätestatud maksuvabastused.

- (52) Keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste osa E.3.2 hindamise aluseks võtmine on asjakohane, sest kõnealuse osa eeskirjade võetakse arvesse majandustegureid, eelkõige maksude ühtlustamise puudumise tõttu rahvusvahelise konkurentsivõime kaotamise ohtu ning võimaldab teatavatele ettevõtjatele täielikku maksuvabastust, kui nad jõuavad asjaomase liikmesriigiga kokkuleppele keskkonnakaitse tulemuslikkuse parandamise kohta. Käesolevas juhtumis siiski selliseid kokkuleppeid ei sõlmitud ja seetõttu ei ole keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste punkti 51.1 alapunkti a kohane täielik maksuvabastus õigustatud. Sellegipoolest kinnitab komisjonile esitatud alumiiniumoksiiditurge käsitlev teave, et suure osa abi lubamine on asjakohane ja nagu eespool järeldatud, võib see keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste punkti 51.1 alapunkti b alusel olla õigustatud maksude kehtestamisega saavutatud positiivsete tulemuste tõttu keskkonnakaitstes. Kõnealune abi lubamine sõltub siiski sellest, kas abisaajad maksavad üle ühenduse alammäär või märkimisväärse osa siseriiklikust maksust, mida peetakse vajalikuks, et anda ettevõtjatele stiimul keskkonnakaitsemeetmete tõhususe parandamiseks. Seoses abi selle osaga, mis ei ole keskkonnakaitsele antavat abi

- (54) Määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 14 lõike 1 kohaselt peab komisjon ebaseadusliku abi suhtes negatiivse otsuse tegemise korral otsustama, kas kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada.

- (55) Otsuse 2006/323/EÜ põhjendustes 95–100 selgitatakse, miks õiguspärase ootuse või õiguskindluse põhimõtte või mis tahes ühenduse õiguse põhimõtte välistab kuni 2. veebruarini 2002 antud ebaseadusliku abi ja ühisturuga kokkusobimatu abi abisaajalt tagasinõudmise. Otsuse põhjendustes 101 ja 102 selgitatakse siiski, miks kõnealused põhimõtted ei välista ajavahemikus 3. veebruar 2002 kuni 31. detsember 2003 antud ebaseadusliku abi ja ühisturuga kokkusobimatu abi tagasinõudmist abisaajalt. Viimati nimetatud põhjendustes esitatud põhjendused on võrdsest kohaldatavad alates 1. jaanuarist 2004 antud abi suhtes.

- (56) Lisaks sellele ei saanud direktiivi 2003/96/EÜ ettevalmistamine ja vastuvõtmine tekitada abisaajatele õiguspäraseid ootuseid ning tagasinõudmine ei ole õiguskindluse põhimõttega välistatud. Direktiivi preambuli põhjenduses 32 viidatakse asutamislepingu artikli 88 lõikes 3 sõnastatud liikmesriikide kohustusele riigiabi teatada ning sätestab selgesõnaliselt, et direktiiv „ei piira asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaselt rakendatavate tulevaste riigiabi menetluste tulemuste kohaldamist”. Viidet tulevastele riigiabi menetlustele kõnealuses põhjenduses ei saa mõista loana anda abi vastavalt menetlusele, mis oli direktiivi vastuvõtmisel juba algatatud. Sama sõnastust oli kasutatud ka juba otsuse 2001/224/EÜ preambuli põhjenduses 6, mis pikendas erandi kehtivusaega 2006. aasta lõpuni. Komisjoni ettepanekule kõnealuse otsuse kohta lisatud seletuskirjas ⁽²²⁾ märgitakse, et „komisjon teeb ettepaneku (...) pikendada kahe aasta võrra (...) selliste erandite kehtivusaega, mida tuleb üksikasjalikult uurida eelkõige riigiabi eeskirjade suhtes (...) Käesoleva otsusega ei kõrvaldata siiski liikmesriikidele asutamislepingu artikliga 88 pandud kohustust teatada komisjonile võimalikest riigiabi juhtumitest. Selliseid teatiseid uuritakse asutamislepingu artikli 87 tingimuste alusel.” Lisaks sellele oli komisjon 2000. aasta suvel juba palunud liikmesriikidel kõnealustest meetmetest teatada.

⁽²¹⁾ Vt näiteks komisjoni 30. juuni 2004. aasta otsus juhtumis C42/2003 (ELT L 165, 25.6.2005, lk 21), 13. veebruari 2002. aasta otsus juhtumis N449/01 (EÜT C 137, 8.6.2002, lk 24), 11. detsembri 2002. aasta otsus juhtumis N74/A/2002 (ELT C 104, 30.04.2003, lk 9) ja 11. detsembri 2001. aasta otsus juhtumites NN3A/2001 ja NN4A/2001 (ELT C 104, 30.04.2003). Need juhtumid on eriti asjakohased, sest olid samuti seotud energiamaksude vabastamisega. Teiselt poolt võib teavet selle kohta, mida komisjon peab liiga madalaks, leida komisjoni otsusest heitveemaksu osalise tagastamise kohta Taanis (3. aprilli 2002. aasta otsus juhtumis NN30/A-C/2001, (EÜT C 292, 27.11.2002, lk 6)).

⁽²²⁾ KOM (2000) 678.

(57) Direktiivi 2003/96/EÜ preambuli põhjenduses 22 sätestatakse, et: „ühenduse raamistikku tuleks energiatoodete suhtes kohaldada eriti siis, kui neid kasutatakse kütteinena või mootorikütusena. Maksusüsteemi olemust ja loogikat arvestades tuleb ühenduse raamistiku reguleerimisalast välja jätta kahesuguse kasutusega energiatooted ja tooted, mida kütusena ei kasutata, samuti mineraloogilised protsessid. (...)” Kõnealust põhjendust, mis ei viita küll asutamislepingu artiklitele 87 ja 88, ei saa tõlgendada piiravana asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 sätestatud riigiabi põhimõtte suhtes. Komisjon selgitas üldmeetmete mõistet personali töödokumendis: „Siin tuleb analüüsida iga liikmesriigi olukorda eraldi, et määrata kindlaks riiklikul tasandil kohaldatav üldine aktsiisimaksusüsteem.”⁽²³⁾ Kõnealuse dokumendi üle arutleti nõukogu töörühma 14. novembri 2002. aasta kohtumisel. Dokumendis on järgnevalt esitatud selgitus, mille tingimuste kohaselt maksumeetmete vormis antav abi võib olla ühisturuga kokkusobiv. Direktiiv 2003/96/EÜ võeti vastu nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta kohtumisel, mille protokollis on selgelt viidatud selgitustele, mida anti 14. novembril 2002. aastal toimunud nõukogu töörühma kohtumisel.

(58) Kuigi energia kahesugune kasutamine ei ole kooskõlas direktiivi 2003/96/EÜ kohaldamisalaga, lubatakse direktiivi artikliga 18 liikmesriikidel jätkata II lisas loetletud maksuvabastuste kohaldamist. Kõnealune lisa hõlmab kolme käesoleva otsusega seotud maksuvabastust ajavahemikuks, mis nähti ette viimase pikendamise 2001. aastal, s.o. kuni 31. detsembrini 2006. Luba ei põhine siiski riigiabi eeskirjadel, mida komisjon on pädev jõustama. Vastupidi, see näitab täpselt põhjenduse 32 võimalikku asjakohasust. Liikmesriikide ja abisaajate esitatud väide, et nõukogu luba on riigiabi menetluse suhtes ülimuslik, on ebaõige.

(59) Direktiivi 2003/96/EÜ vastuvõtmisel deklareerisid komisjon ja nõukogu ühiselt, et „komisjon peaks tegema kõik võimaliku, et tagada direktiivis sätestatud maksuvabastuste ja –vähendustega kooskõlas võetud liikmesriikide meetmete kokkusobivus riigiabi eeskirjadega”. Loomulikult peab komisjon tegutsema kohaldatavate riigiabi eeskirjade raames, kõnealuse juhtumise keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste raames. Igal juhul ei kohaldata kõnealust deklaratsiooni käesoleva otsusega seotud maksuvabastuste suhtes, kuna need ei kuulu kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse.

(60) Direktiivis 2003/96/EÜ, personali töödokumendis ning eespool viidatud komisjoni ja nõukogu ühisavalduses ei ole kunagi kinnitatud kokkusobimatu riigiabi puudumist. Tuleb meenutada, et komisjon algatas artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse ja iga huvitatud isik oleks võinud taotleda komisjonilt lõpliku otsuse vastuvõtmist. Artikli 88 lõike 2 kohane menetluse algatamine tühistas seoses

kokkusobimatu abi puudumisega õiguspäraste ootuste edasise olemasolu.

(61) Otsus 2001/224/EÜ ning varasemad maksuvabastusi käsitlevad nõukogu otsused ei olnud riigiabi otsused. Tegelikult on komisjon juba pikka aega väljendanud kahtlusi maksuvabastuste kokkusobivuse kohta riigiabi eeskirjadega.

(62) Komisjon pidas seoses uurimise kestusega antud juhtumise vajalikuks oodata direktiivi 2003/96/EÜ vastuvõtmist ja pikendada menetlust otsusega 2006/323/EÜ, et teada saada liikmesriikide seisukohad iga liikmesriigi olukorra kohta seoses direktiivi 2003/96/EÜ ülevõtmisega, mis võimaldas mitmeid võimalikke lõpptulemusi. Igal juhul peaks „usaldusväärne ettevõtja” teadma, et kui algatatakse ebaseadusliku abi uurimine ning kui uurimise käigus avastatakse, et tegemist on asutamislepinguga kokkusobimatu abiga, siis on peaaegu vältimatuks tagajärjeks see, et komisjon nõuab abi tagasi. Liikmesriigid ja abisaajad oleksid võinud nõuda komisjonilt tungivalt menetluse varasemat lõpetamist, kui nad oleksid soovinud kaaluda alternatiivsete investeeringute või meetmete kokkusobivust keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suunistega.

(63) Nende põhjuste tõttu ei saa abisaajatel olla mingeid õiguspäraseid ootuseid, mis välistaks kokkusobimatu riigiabi tagasinõudmise pärast 31. detsembril 2003, samuti ei ole tagasinõudmine välistatud õiguskindluse põhimõtte alusel.

7 ÜHISTURUGA KOKKUSOBIVA ABI MAKSMISE PEATAMINE

(64) Euroopa Kohus märkis oma otsuses kohtuasjas C-355/95P, Textilwerke Deggendorf GmbH (edaspidi „TWD”) vs komisjon, et „kui komisjon analüüsib riigiabi ühisturuga kokkusobivust, peab ta võtma arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, sealhulgas võimalusel juba eelnevas otsuses hinnatud asjaolusid ja kohustusi, mida sellise otsusega võidi liikmesriigi suhtes kehtestada”. Euroopa Kohtu andmetel võiks uue abi kokkusobivus sõltuda varasema tagasimaksmata ebaseadusliku abi olemasolust, kuna abide kumulatiivne mõju võiks moonutada konkurentsi ühisturul märkimisväärses ulatuses. Seetõttu on komisjoni võimuses riigiabi kokkusobivust ühisturuga analüüsides arvesse võtta nii kõnealuse abi kumulatiivset mõju vanale abile kui asjaolu, et selline vana abi ei ole tagasi makstud.⁽²⁴⁾

(65) Seetõttu võtab komisjon kõnealuse pretsedendiõiguse kohaldamisel uut abimeedet hinnates arvesse asjaolu, et abisaajad ei ole võinud täitnud varasemaid komisjoni otsuseid, mille alusel nad pidid varasema ebaseadusliku ja

⁽²³⁾ Vt joonealune märkus 17 eespool.

⁽²⁴⁾ EKL 1997, lk I-2549, punktid 25–27.

kokkusobimatu abi tagasi maksta. Sellistes juhtumites analüüsib komisjon uue abi ja veel tagastamata vana abi kombinatsiooni mõju abisaajatele.

Itaalia alates 1. jaanuarist 2004. aastal, kujutab endast riigiabi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

Artikkel 2

- (66) Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia ei ole veel tegelikult tagastanud abi, mille komisjon kuulutas otsusega 2006/323/EÜ kokkusobimatuks.⁽²⁵⁾ Liikmesriikide arvestatud tagasi makstavad summad, mis ei sisalda intresse on vastavalt 786 668 eurot, 8 095 881,43 eurot ja 6 612 489,02 eurot. Peale tuvastati kõnealuse otsusega täiendavaks perioodiks antud kokkusobimatu abi, mis tuleks samuti tagastada. Abisummade kumuleerumine muidu kokkusobiva abiga jätkaks konkurentsi moonutamist ulatuses, mis on vastuolus ühise huviga ning selline moonutamine ei leidnud põhjendatud õigustusi. Seetõttu tuleks peatada punktis 50 kirjeldatud kokkusobiva abi maksmine seniks, kuni abisaajad on kokkusobimatu abi tagasi maksnud.

Artiklis 1 viidatud abi on ühisturuga kokkusobiv sel määral, mil abisaajad maksavad vähemalt 20 % aktsiisimaksust, mida muidu oleks tulnud maksta, või direktiiviga 2003/96 kehtestatud maksustamise alammäära (15 eurot 1 000 kg kohta), sõltuvalt sellest, milline neist on madalam, tingimusel, et seda antakse maksimaalselt 10 aastaks.

Artikkel 3

Artiklis 1 viidatud abi on ühisturuga kokkusobimatu sel määral, mil abisaajad ei maksa vähemalt 20 % aktsiisimaksust, mida muidu oleks tulnud maksta, või ühenduse alammäära (15 eurot 1 000 kohta), sõltuvalt sellest, milline neist on madalam.

8 KOKKUVÕTE

- (67) On jõutud järeldusele, et alumiiniumoksiidi tootmisel kasutatava raske kütteõli vabastamine aktsiisimaksust, mida võimaldasid Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia alates 1. jaanuarist 2004, kujutab endast riigiabi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses. Kõnealune abi on osaliselt ühisturuga kokkusobimatu, kuna abisaajad jätsid märkimisväärse osa maksust maksmata. See osa maksuvabastusest, mis ületab 20 % maksumäära, mis tavaliselt kuulus maksmisele, või 15 eurot 1 000 kilo kohta, sõltuvalt sellest, milline neist on madalam, võib pidada ühisturuga kokkusobivaks tingimusel, et seda antakse maksimaalselt 10 aastaks, pärast mida tuleb abi kokkusobivus uuesti üle vaadata. Ülejäänud abi tuleks kuulutada ühisturuga kokkusobimatuks.
- (68) Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia peaksid võtma kõik vajalikud meetmed, et alates 1. veebruarist 2004 antud kokkusobimatu abi abisaajatelt tagasi nõuda.
- (69) Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia peaksid peatama maksuvabastuse kohaldamise, kuni nad on abisaajatelt tagasi nõudnud otsusega 2006/323/EÜ ja käesoleva otsusega ühisturuga kokkusobimatuks kuulutatud abi.
- (70) Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia ametivõimud peaksid saatma käesoleva otsuse koopia viivitamatult meetmete abisaajatele.

Artikkel 4

1. Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia võtavad kõik vajalikud meetmed, et artiklis 3 osutatud abisaajatele ebaseaduslikult kättesaadavaks tehtud abi neilt tagasi nõuda.

2. Abi tagastamise nõue esitatakse viivitamatult ja vastavalt siseriiklike õigusaktidega kehtestatud korrale, tingimusel, et see võimaldab otsuse viivitamatut ja tõhusat täitmist.

3. Tagastamisele kuuluvad summad peavad sisaldama intressi, mida arvestatakse sellest kuupäevast, mil abi oli abisaajate käsutuses, kuni selle tagasimaksmiseni. Intress arvutatakse liitintressi alusel kooskõlas komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004⁽²⁶⁾ V peatüki sätetega.

4. Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia peavad lõpetama kõik artiklis 3 viidatud välja maksmata jäänud abisummade maksed alates käesoleva otsuse teatamise kuupäevast.

5. Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia peavad tagama, et käesolevat otsust hakatakse rakendama nelja kuu jooksul alates otsuse teatavastegemise kuupäevast.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 5

Artikkel 1

Alumiiniumoksiidi tootmisel kasutatava raske kütteõli vabastamine aktsiisimaksust, mida võimaldasid Prantsusmaa, Iirimaa ja

Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia peavad peatama artiklis 2 viidatud abi maksmise abisaajatele, kes ei ole veel koos intressiga maksnud tagasi otsusega 2006/323/EÜ ühisturuga kokkusobimatuks kuulutatud abi ja käesoleva otsuse artiklis 3 viidatud abi sel määral, mil see oli tehtud abisaajatele ebaseaduslikult kättesaadavaks.

⁽²⁵⁾ Kõnealune otsus kaevati edasi Euroopa Kohtusse, kuid vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 242 ei peata kaebus otsuse täitmist.

⁽²⁶⁾ ELT L 140, 30.4.2004, lk 1.

Artikkel 6

1. Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia teavitavad komisjoni käesoleva otsuse rakendamiseks vajalike riiklike menetluste arengust kuni kõnealuste menetluste lõpule viimiseni.

2. Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia teavitavad komisjoni kahe kuu jooksul alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest abisaajatelt tagasinõutava abi kogusumma, märkides lisas esitatud tabelisse nii põhisumma kui ka intressid ning esitavad juba võetud ja kavandatud käesoleva otsuse täitmiseks vajalike meetmete üksikasjaliku kirjelduse. Kõnealused riigid saadavad sama ajavahemiku jooksul komisjonile kõik dokumendid, mis tõestavad, et abisaajad on määratud abi tagasi maksma.

3. Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia esitavad komisjonile kahe kuu jooksul alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest tõendid, et nad on täitnud artikli 6 sätteid.

4. Pärast punktides 2 ja 3 viidatud tähtaegade lõppemist esitavad Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia komisjoni taotlusel aruande käesoleva otsuse täitmiseks vajalike juba võetud ja kavandatud meetmete kohta. Aruandega antakse üksikasjalik teave abisaajatelt juba tagasi nõutud abi summade ja tagasinõudmise intressimäära kohta.

Artikkel 7

Käesolev otsus on adresseeritud Prantsuse Vabariigile, Iirimaale ja Itaalia Vabariigile.

Brüssel, 7. veebruar 2007

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Neelie KROES

LISA

Teave antud, tagasinõutavate ja juba tagasi nõutud abisummade kohta (*)

Abisaaja nimi	Abikava kohaselt saadud abi kogusumma	Tagasinõutava abi kogusumma (Põhisumma)	Juba tagasi makstud kogusumma	
			Põhisumma	Tagasinõudmise intress

(*) miljonit riigi omavääringus.